

PROGRAM IZVENDOMSKEGA VARSTVA

Pozornejša skrb vsem starejšim občanom

Center za socialno delo Ljubljana Vič-Rudnik je v sodelovanju z izvajalci: Dom starejših občanov Ljubljana Vič-Rudnik, Zdravstveni dom Ljubljana Vič-Rudnik in Občinski odbor RK Ljubljana Vič-Rudnik, pripravil Projekt izvendomskega varstva starejših občanov Ljubljana Vič-Rudnik. Tako vam posreduje informacije o novi dejavnosti v naši občini.

Tretje obdobje človekovega življenja poteka v procesu staranja in starosti. Spremljajo ga socialne, fiziološke in psihološke spremembe. To je obdobje, ko posameznik še posebej potrebuje pozornost in skrb ožjega in širšega okolja. Ljubljana sodi med »stara« prebivalstvo, saj je cca 10,5 odstotka prebivalstva starejša nad 65 let. Tudi naša občina ni v tej statistiki izjema. Približno 7,1 odstotka starejših občanov živi v domu starejših občanov – ostali pa doma; potrebujejo pa občasno ali redno pomoč na domu, oziroma jim to pomoč redno nudijo svojci. Le redki so tisti, ki ne potrebujejo nobene pomoči.

Kako načrtujemo pomoč na domu v naši občini?

Letošnje jesen bo v nekaj krajevnih skupnostih (predvsem mestnih – Rožna dolina, Vič, Malči Belič, Stane Sever, Milan Česnik, Kolezija, Trnovo in Galjevica) organizirana pomoč na domu ljudem stari nad 65 let ter mlajšim bolnim in invalidnim osebam, ki zaradi starosti oziroma bolezni ne morejo poskrbeti za vsakdanja življenjska opravila.

Pomoč na domu bo vsebovala pomoč pri gospodinskih delih, vzdrževanju osebne in hišne higiene, skrb za redno prehrano, spremljanje občana pri nujnih opravkih (zdravniški pregledi, uradni pozivi in drugo), ter vrsta opravil, ki so za starejšega občana pomembna, pa jih ne more opraviti sam. Zavedamo se, da ne moremo v začetni fazi nuditi enotnih uslug (pomoč na domu) občanom v celotni občini; pa tudi potrebe le teh se med seboj razlikujejo, saj je v občini skoraj polovica krajevnih skupnosti v vaškem okolju, kjer je sosedska

pomoč, ki nudi del pomoči na domu bolj razvita kot v mestu.

S sprotim spremljanjem in vrednotenjem opravljenega dela v krajevnih skupnostih, bomo program pomoči na domu prilagodili in dograjevali glede na posamične potrebe ožje družbene skupnosti, da bomo sčasoma vsem občanom zagotovili enak življenjski standard za vse starejše, pomoči potrebne občane.

In kdo vse bo izvajal pomoč na domu?

Gospodinski servis bo opravljal Dom starejših občanov in sicer: – pomoč pri vzdrževanju bivalnih prostorov, – nakup in prinašanje prehrabnih artiklov, – ogrevanje prostorov, – priprava enostavne hrane. Dom starejših občanov bo tudi dovažal kosila na dom.

Patronažna služba Zdravstvenega doma bo pokrivala naslednje dejavnosti: – zdravstveno vzgojno delo na hišnem obisku pri starostnikih (svetovanje o zdravem načinu življenja, o dietni prehrani, o fizioloških spremembah v starostnem obdobju), – izvajanje strokovne nege pri starostniku z medicinskimi posegi in storitvami na domu.

Rdeči križ bo opravljal naslednja dela: – obisk osamelih, – prinašanje hrane iz šol, VVO, Doma starejših občanov in trgovine, – priprava in prinašanje kurjave in kurjenje, – čiščenje okolice in snega, – spremljanje na sprehode, k zdravniku, k frizerju, k pedikerju, – pomoč pri poravnavi računov in drugo.

Center za socialno delo Ljubljana Vič-Rudnik bo koordiniral dejavnost pomoči na domu, kar pomeni, da bo koordinator ugotavljal vrsto potrebe in obiskal vsakega občana na domu, za katerega bo dobil sporočilo, da potrebuje eno od zgoraj navedenih pomoči.

Potrebe po pomoči na domu bodo krajani lahko od 15. 9. 1987 dalje neposredno sporočili na Center za socialno delo Ljubljana Vič-Rudnik tel. št. 331-833, 221-942 od 7. do 15. ure ter v Dom starejših občanov enota Kolezija tel. št. 216-130 od 15. do 18. ure. O finančni samoudeležbi pri gospodinskem delu pomoči na domu, bomo občane podrobneje obvestili v naslednji številki glasila.

Rdeči križ vabi k sodelovanju

Humanitarna organizacija Rdeči križ se s svojo dejavnostjo vključuje na najrazličnejših ravneh in področjih. Sodelavci so večinoma prostovoljci, ki na podlagi strokovno pripravljenih programov skrbijo za realizacijo zastavljenih nalog.

Kdo vse lahko sodeluje kot prostovoljni sodelavec Rdečega križa?

Pravzaprav vsi, od osnovnošolcev, do upokojencev. Žal, v zadnjem času vse bolj upada interes mlajših za to človekoljubno organizacijo. Namen tega prispevka je zato animiranje širše družbene skupnosti za delovanje rdečega križa in potrebi povečanja članstva na tem področju. V nekaterih krajevnih skupnostih beležimo upad članstva saj starejši ne zmorejo več vseh aktivnosti; med mlajšimi pa ni ustreznega zanimanja ali motivacije. Taka situacija lahko povzroči ukinitvev krajevnih organizacij rdečega križa.

Koliko je znana dejavnost rdečega križa?

Vsem so znane akcije krvodajalstva prostovoljnega darovanja človeških organov po smrti, boja proti različnim boleznim – v zadnjem času najbolj naglašen boj za preventivno zaščito proti AIDS, zbiranje oblačil in podobno. V vseh teh akcijah sodeluje zelo širok krog krajanov, ki s tem simbolično že predstavljajo članstvo rdečega križa. Dobro so nam znani tudi pozivi k zbiranju prostovoljnih prispevkov za pomoč prizadetim ob elementarnih nesrečah in drugim, ki kakorkoli potrebujejo pomoč soljudi. V vseh teh oblikah delovanja naše organizacije ste občani doslej vedno pokazali veliko človeškega razumevanja.

Kaj pa nekoliko novejši dejavnosti? So tudi te že dovolj znane? Vam je poznano, kako poteka sosedska pomoč in laična nega na domu?

No, nekaj teh potreb pokrivalo v okviru strokovnih služb socialnega skrbstva in zdravstvene dejavnosti, večji del pa bi lahko zadostili s pogumnejšo pripravljenostjo krajanov za pomoč bolnim, ostarelim in invalidom. KAKO? Z različnimi oblikami družabništva, spremljanja na sprehode, k zdravniku... Mlajši člani rdečega križa – mladi člani in mladinci bi lahko prinašali živila iz bližnje

trgovine, po kateri veliko starejših ne more, pozimi bi jim prinašali kurivo iz drvarnic, morda tudi zakurili... Tak način skrbi za starejše občane in invalide, bi marsikoga obvaroval pred odhodom v domove starejših občanov, ki so že prepolni in kamor si želijo le redki. Okolice in doma, kjer so živeli 40 in več let, jim ne more nadomestiti noben, še tako udoben urejen dom počitka. Zakaj ne?

To okolje je za njih tuje, obrazi novi, ničesar ni kar bi jih spominjalo na mlajše in gotovo tudi srečnejše dni.

Take novejši oblike dejavnosti rdečega križa, v povezavi s strokovnimi službami občine, omogočajo tudi večje poznavanje ljudi med seboj in odklanjajo občutek osamljenosti v večjih, mestnih naseljih.

Obvestilo!

Obveščamo vas, da s septembrom spet prične z delovanjem Postaja RK v Ljubljani, Rakovniška 4. Vsak prvi četrtek v mesecu med 16. in 17. uro bomo merili krvni pritisk in vam dajali informacije in pojasnila z različnih področij. Krvni pritisk bodo merili študentje medicine pod vodstvom dr. Staneta Zaletelja. Vabljeni!

OBČINSKI ODBOR RK LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

Zato vas vabimo k sodelovanju. Z vašo pomočjo bomo lahko razvijali vedno nove in nove oblike dela v tej humani organizaciji in vzpodbujali čut za sočloveka.

Vse, ki bi se radi vključili v našo dejavnost obveščamo, da se lahko javijo pri krajevnem odboru rdečega križa v svoji krajevni skupnosti ali pa pri Občinskem odboru rdečega križa Ljubljana Vič-Rudnik, v Ljubljani, Rakovniška 4 (Zdravstveni dom Rudnik).

OBČINSKI ODBOR RK LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

PREGLED DELA VIŠKIH UPKOJENCEV V ZADNJI MANDATNI DOBI

Od 10.190 upokojencev le 4.900 včlanjenih

Leto 1987 bo spet zapisano v društvenih analih občinske zveze društev upokojencev Ljubljana Vič-Rudnik s posebnimi črkami. V tem letu je bila namreč volilna konferenca in zamenjalo se je vodstvo. Vsaka taka sprememba pa ima mnogokrat občutne posledice. Zato je bilo že večkrat predlagano, da naj bi odbori in sposobni mandatno dobo podaljšali, četudi pridejo pod udar reelekcije.

Predzadnja volilna konferenca je bila aprila leta 1984. Obdobje od takrat pa do danes pa je še posebno značilno po zaostrenem izvajanju gospodarske stabilizacije, ki je hkrati povzročila nadaljnji padec življenjskega standarda. Posledice padanja standarda pa so bolj kot drugi občutili upokojenci, predvsem zato, ker se pokojnine niso tekoče valorizirale v skladu s porastom osebnih dohodkov aktivnih delavcev.

V naši občini deluje 12 društev, 3 klubi in društvo invalidov Vič. V vseh društvih in klubih je včlanjenih 4900 upokojencev, vseh upokojencev pa je 10.190 iz česar je razvidno, da 5200 upokojencev še vedno ni vpisanih v nobenem društvu. Kljub veliki umrljivosti pa se število članstva vseeno počasi večja. Od leta 1984, ko jih je bilo 4452, se je število povečalo na 4972, kar pomeni 520 članov več.

Društva so se ustanavljala v različnih obdobjih. Leta 1973 je prenehal delovati Center društva upokojencev, ki je imel do takrat sedež na Starem trgu v Ljubljani. Zato imamo v naši občini šest društev, ki delujejo že 40 do 35 let. Kdo so »krivci«, da so društva ves ta čas aktivno delovala v krajevnih organizacijah, da so ves čas razvijala športno, kulturno in društvenopolitično dejavnost na ugledni višini, bi lahko povedala njihova sedanja vodstva. Predvsem pa zaslužijo vsa društva pohvalo in priznanje.

Leta 1973 sta za DU Vič prva zaorala ledino Franc Cesar in Anton Ciuha. Oba sta že pokojna. Za njima je do letos društvo vzorno vodil Zlatko Močnik. Ni mi znano za imena vodilnih delavcev v drugih društvih naše občine. Menim pa, da ne bi bilo napačno, če bi društva podatke zbrala po kronološkem redu in jih posredovala občinski zvezi, ki bo sestavila skupno kroniko o obstoju društev in njihovih vodij.

Tri leta kasneje, v letu 1976, se je ustanovila tudi občinska zveza društev upokojencev. Prva, ki sta oblikovala način poslovanja, sta bila Anton Ciuha in Zlatko Močnik. Od leta 1980 do letos pa je zvezo vzorno vodil Jože Žumer. Vsem iskrene čestitke.

V skladu s pravili je zveza povezovala in usmerjala delo društev v občini. V ta namen je IO vsaka dva meseca, po potrebi tudi pogosteje, skliceval razširjene seje, na katere so bili vabljeni predsedniki in tajniki vseh društev in klubov kakor tudi društva invalidov Vič. Na sejah so obravnavali tekoče naloge društev in druge probleme, ki zadevajo upokojence, rešujejo pa jih pristojne SIS, kot so SPIZ, stanovanjska skupnost, socialno skrbstvo in druge institucije.

Pri občinski SZDL, v občinskem sindikalnem svetu, v skupščinah omenjenih skupnosti ima naša zveza po eno delegatsko mesto. Člani zveze pa delujejo tudi v raznih komisijah omenjenih družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, zato je povezava baza – občina še kar zadovoljiva. Pri občinski zvezi je zelo aktivna stanovanjska komisija, ki pa kljub prizadevanju ni mogla storiti vsega, oziroma ni mogla zadovoljiti vseh stanovanjskih potreb svojih članov. Zelo sta se trudila Zlatko Močnik in Lojze Korošec. Hvala obema. Ker SPIZ SR Slovenije od leta 1986 nima več svojih lastnih sredstev, sedaj rešuje stanovanjske problem le preko stanovanjskih skupnosti.

Športnorekreativna dejavnost je zadovoljivo zaživela. Temu pa so veliko pripomogle zaključne proslave v Tednu upokojencev, ki bo v letu 1987 izvedena že šestič. Seveda pa brez požrtvovalnih organizatorjev in izvajalcev – upokojencev ta dejavnost ne bi mogla obstojati. Pred zaključno proslavo so vsakokrat meddruštvena tekmovanja strelcev, balinarjev, šahistov in kolesarjev. Pri balinarjih in kolesarjih obstoja tudi ženska ekipa. Pri vsakoletnem tekmovanju šahistov sodelujejo tudi invalidi. V zimskem času pa nastopajo smučarji veleslalomisti.

Društvena dejavnost pa je odvisna predvsem od materialnih in prostorskih možnosti. Žal naša zveza tega nima. V eni sobi 3x5 domuje Odbor borcev za severno mejo. Društvo upokojencev Vič in občinska zveza. Le dve društvi imata klubske prostore, in bife. Tam lažje prirejajo športna tekmovanja, strokovna predavanja, razvijajo izletništvo. Pohvaliti pa je treba vsa društva, saj se tudi brez ustreznih prostorov trudijo za uspešen razvoj društev.

Vprašanje pokojnin pa ni bila edina skrb SPIZ, SIS, socialnega varstva, republiške, mestne in občinske zveze DU. Veliko skrbi je bilo posvečeno ostarelim in bolnim, stanovanjskim problemom in rekreaciji upokojencev. Domske kapacitete za ostarele so se povečale od 350 na 630 postelj. S sredstvi SPIZ je bila zgrajena depandansa pri Domu na Bokalcu in nov tovrstni objekt v Koleziji. SPIZ pa je prispevala pomemben delež za sodobno opremljen počitniški dom upokojencev v Izoli, zgrajen pred šestimi leti.

Sedanji upokojenci so generacija, ki je v najtežjih preizkušnjah slovenskega naroda druge svetovne vojne žrtvovala vse, tudi življenja. Po vojni pa je aktivno sodelovala pri obnovi porušene domovine, izgradnji ljudske oblasti in samoupravne družbe. Še danes dela kakih deset odstotkov upokojencev v KS, ZB NOV in drugih družbenopolitičnih organizacijah.

Neugodna gospodarska gibanja, zadolženost v tujini in visoka inflacija pri nas, negativno vplivajo na standard in razpoloženje občanov. Upokojenci menijo, da se izvajajo prepočasni in neodgovorni.

K temu pa prispeva veliko negativnega, tudi slaba in neučinkovita kaznovalna politika, ki je skoraj ni.

Prepričani smo, da se bo novo vodstvo trudilo, da bo vse uspehe obdržalo na sedanji višini in se zavzemalo, da bo doseglo še nove.

ZVONE GRČAR

OB DNEVU BORCA

V Domu starejših občanov Kolezija

Vodstvo doma in krajevni odbor ZZB NOV Kolezija sta ob 4. juliju priredila proslavo v skupnih prostorih Doma starejših občanov Kolezija. V prvi vrsti je bila slovesnost namenejnega borcem, ki jih je v domu kar 48. Sicer pa so se prireditve udeležili tudi predsednik KK SZDL Kolezija Ivan Lazar in podpredsednik Lojze Turk ter predstavnica OO ZK Slavka Hočevar. Zbranim pa je spregovoril Radivoj Stepišnik, ki je dejal:

»Dokazali pa smo vsemu svetu, da narod, pa četudi majhen, ki se bori za svoje pravice, ne more umreti. Taki smo bili in taki smo tudi ostali. Iz prelite krvi naših najdražjih je zrastle naša svobodna, neuvrščena, samoupravna socialistična Titova Jugoslavija.

Mi, ki smo dočakali svobodo, smo se z vso vno oprileli dela pri obnovi skoro do kraja porušene domovine. Nismo gledali na delovni čas, pa če tudi nam je manjkalo znanja, zato pa je bilo volje toliko več. Gradili smo tovarne, elektrarne, ceste itd. in imamo kaj pokazati. Bili smo delovni in pošten. Uspehi so se nizali, postali smo bogati, živeli smo dobro in celo preobro. Vsega lepega je enkrat konec – pa smo prišli v situacijo iz katere se vlečemo že vrsto let.

Sicer je pa tako, da smo borci bili vedno optimisti in takšni smo tudi ostali. Računamo, da bomo z boljšim delom, z boljšo organizacijo dela vsi skupaj naše gospodarstvo le pripeljali na boljšo pot. Nikomur pa ne bomo dovolili rušiti tega kar smo si s tolikimi žrtvami priborili. Naša skrb – preživelih borcev je, da skupaj z mladimi generacijami dograjujemo naš lepši jutri, ki mora priti. Na kraju čestitam vsem vam ob našem prazniku z željo, da bi bili ob letu vsaj toliko zdravi in zadovoljni, kot danes.«

Potem je na »frajtonarico« zaigrala Pepca iz Mengša, ki jo večkrat povabijo na takšne in podobne prireditve in jo vsi poznajo pot tem imenom. Najprej je zaigrala Slovenci kremeniti, pritegnili pa so ji vsi prisotni. Vmes je tudi povedala, da je doma s tistega konca, kjer so veliko storili za narodnoosvobodilni boj. Zaigrala je še nekaj poskočnih narodnih, več ali manj pa so vseskozi sodelovali tudi oskrbovanci in povabljeni.

Pripravili so tudi zakusko, ob kateri se je razvil živahno kramljanje, ob zvokih harmonike pa so se nekateri tudi zavrteli.

Veliko skrbi in velik delež pri organizaciji sta pokazala in nosila socialni delavec Vili Dolenc in višja fizioterapevtka Jožica Fortuna, ki sta tudi skrbeli za postrežbo in dobro počutje vseh.

BOJAN PRESTOR